

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 48—

za pol leta . K 28—

za četrt leta . K 18—

za 1 mesec . K 3—50

Za Ljubljano mesečno 3 K

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 58

Narodno predstavništvo.

LDU. Beograd, 1. septembra. Presburo javlja: Predsednik Pavlovič odpravi sejo ob osmih. Po formalnostih se preide na dnevni red: Zakonsko predlogo o dvanajstih za september in oktober. — Poslanec Marko Trifković (radikalni disident) izjavi: Z ozirom na izjavo, ki so jo vse opozicijske stranke podale predsedniku kraljevske vlade preko predsednika narodnega predstavništva, bi ono moralo že danes definitivno ugotoviti svoj položaj nasproti tej vladi. Toda prepričanje, da država v teh težkih časih ne sme ostati brez finančnih sredstev in da se pokrije stvarnih državnih potreb ne bi oviralo in preprečilo, hočemo mi izvesti Narodni klub, sodelovati pri reševanju tega predloga, kateri stoji na dnevnem redu, ne da bi končno veljavno angažirali svoje držanje, če vlada pristane na to, da se sklene samo o eni proračunski dvanajstini. —

Predsednik vlade Davidovič izjavi na to: Gospodje! Z ozirom na to, da obstajajo ravno iste razmere, ki so zahtevale, da se sobotna seja odloži na današnji dan, pristaja vlada na to, da se pretresa zakonski predlog samo o eni dvanajstini. — Po tej izjavi govori poslanec dr. Tresič-Pavičič svoj prvi govor. V daljšem govoru apelira na narodno predstavništvo, naj s složnim delom nadaljuje veliko delo narodnega ujedinitelja. — Nato pride do glasovanja o proračunski dvanajstini za mesec september. Predlog je sprejet s 124 glasovi proti 43 glasovom. Prihodnja seja je odrejena z ozirom na muslimanski praznik bajram za prihodnji torek 9. septembra z dnevnim redom: 1. Razdelitev zbornice v sekcije, 2. drugo čitanje zakonskega predloga o proračunski dvanajstini. — Seja se zaključuje ob devetnajstih.

Italijanske spletke na mirovnem posvetu.

LDU Dunaj, 1. septembra. (ČTU) „Neues Wiener Tagblatt“ poroča iz St. Germaina, da je bila izprememba mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo večinoma onemogočena vsled nasprotnega stališča zastopnikov narodnostnih držav, ki so vse storili, da se je šlo Nemški Avstriji kolikor mogoče malo na roke. Z gotovostjo se je moglo skoro vsakokrat računati, kadar so se v listih pojavili neugodni glasovi o razpoloženju v vrhovnem svetu, da so med tem Beneš, Kramar in Trumbić ali pa drugi zastopniki narodnostnih držav zastavili vse sile, kar se je moglo potem tudi naslednji dan spoznati po raznih znamenjih. Jugoslovani so se sklicevali pri tem navadno na koncesije, ki so jih morali že dati ter so se branili dati še nadaljnj. To se je zlasti jasno pokazalo na primer v boju za meje. V začetku tedna se je že zdelo, kakor da bi se nam hotele priznati še kakšne koncesije. V razpravi je bila mošonjska okolica, integriteta nižjeavstrijskih deželnih mej in mariborsko vprašanje. Tittoni je predlagal, naj se v mariborskem okolišču izvede ljudsko glasovanje. Temu predlogu so sprva pritrdili, toda naslednji dan je Tardieu vprašanje še enkrat sprožil. Tardieu je predsednik teritorialne komisije, pa tudi poročevalec za jugoslovansko vprašanje. Vsled njegovega ugovora

se je posrečilo zopet omajati stališče vrhovnega sveta. Izjavili so sicer, da se sprejeti sklepi ne morejo izpremeniti, toda razpravljali so vnovič o določitvi mej v plebiscitnem pasu in obliki izvedbe plebiscita. Tardieu je izjavil, da zahteva pravičnost, da se izvrši določitev mej z ozirom na skupne gospodarske interese ter je predlagal v ta namen, naj se raztegne pas, v katerem bi se imele vršiti ljudsko glasovanje, na slovenske podeželske okraje, ki jih Nemška Avstrija ni zahtevala. Tako glasovanje bi seveda bilo za Nemško Avstrijo popolnoma brezpomembno. Tittoni, čigar interesi so šli z ozirom na to vprašanje z našimi paralelno, je ugovarjal. Ostal je v manjšini. Francozi so bili napram Tardieu vezani. Balfour, ki se je v gospodarskih vprašanjih tako toplo zavzel za to, da bi se Nemški Avstriji ohranila možnost življenja, je, kakor se zdi, zavzel v teritorialnih vprašanjih drugo stališče. Mariborsko vprašanje se je rešilo v smislu Tardieuja. V petkovi seji je to vprašanje Tittoni še enkrat sprožil, da bi vsaj nekaj dosegel kot kompenzacijo, ker se je opustilo ljudsko glasovanje v Mariboru. Nemški Avstriji se je priznala Radgona, in kakor se čuje, tudi levi breg Mure. Vse druge koncesije so padle v vodo.

Italijanska teritorialna vprašanja.

LDU Ženeva, 1. septembra. (ČTU) Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo se bo tiskala v francoskem, angleškem in italijanskem jeziku. Od razgovora, ki sta ga imela italijanski minister za zunanje za-

deve Tittoni in angleški ministrski predsednik Lloyd George v Deauvillu, pričakujejo, da bodo italijanska teritorialna vprašanja vendar enkrat zadovoljivo rešena.

Promet med Jugoslavijo in Italijo.

LDU. Beograd, 1. septembra. Vlada je imenovala komisijo, ki naj izdela načrt za konvencijo, ki uredi osebni in blagovni promet med kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev in Italijo.

Italijani vračajo internirance.

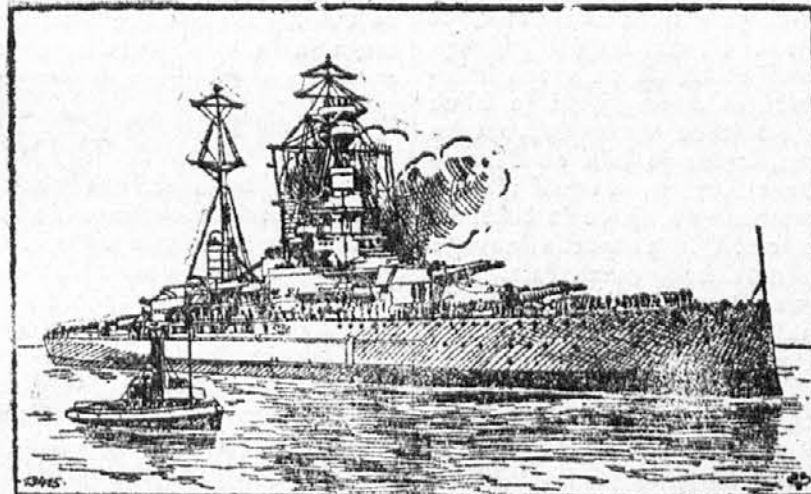
LDU. Zader, 1. septembra. Vsled posredovanja naše mirovne delegacije in našega ministrstva za zunanje stvari je prišla vračati italijanska vlada internirance iz našega zasedenega ozemlja v domovino. Semkaj se je predvčerajšnjim vrnilo iz Italije okoli 300 dalmatinskih internirancev.

Amerikansko posojilo Italiji.

LDU. Amsterdam, 1. septembra. (Dun. KU.) Pressbureau Radio javlja iz Washingtona, da so Zedinjene države dovolile Italiji posojilo v znesku 9 milijonov sto-
tisoč dolarjev.

Položaj v Mehiki.

LDU. Amsterdam, 29. avgusta. (ČTU.) Politični položaj v Mehiki se je izpremenil za korist Severne Amerike. Tako je delavska zveza glavnega mesta naprosila Carranza, naj se takoj sestavi reprezentativni kabinet in naj se konča konflikt z Zedinjenimi državami. Prav to zahteva tudi liberalna konstitucionalna stranka.

»Ramillies«.

novi angleški naddreadnought, ki so ga pred kratkim spustili v morje in ki pričra kako malo resna in šibka je težnja narodov po razoroženju in svetovnem miru. »Ramillies« ima 25.750 ton.

Naša moč.

Slovenci smo med Jugoslovani po številu najmanjši; najmanjši tudi po zgodovini. Državnopravno in upravno smo bili od davna tako razkosani, da smo bili v posameznih upravnih celotah vedno v manjšini; samo na Kranjskem smo imeli potem, ko je po zaslugi Ljudske stranke demokracija začela zmagovati v politiki in ustavi, prvo besedo sami, a tudi tu je igralo nemštvo po zaslugi nemškega državnega režima veliko vlogo. Povsodi drugod je bil naš življenjski izročil na milost in nemilost krutega vladajočega naroda: Nemcev, Italijanov in Madjarov. Spriči vseh teh neugodnih zunanjih razmer bi človek sodil, da smo Slovenci sploh prenehali biti kot narod.

In vendar! Danes, ko so končno padle meje, ki so toliko stoletij umetno ločile jugoslovanska plemena in smo se Srbi, Hrvati in Slovenci našli pod skupnim krovom ene domovine, doživljamo Slovenci, da nam večja brata segata v roke s posebnim spoštovanjem in zaupanjem kot najboljšemu med tremi, kot tistemu, ki stoji najvišje in najtrdnje, ob katerega roki se upata povzpeti navzgor tudi onadva.

Slovenci smo po svoji naravi in po vekoviti vzgoji skromni in preprosti in se nikoli nismo povzdigovali nad druge; ob hvali bratov se tudi najskromnejši med nami v dnu svojega srca zaveda, da ta hvala ni prazna, ampak da jo Slovenci zaslužimo. Vprašati se moramo: Zakaj? Kako to, da smo se Slovenci kljub vsej svoji žalostni in težki zgodovini, kljub vsej zunanji razcepljenosti in kljub vsemu prizadevanju naših sovražnih gospodarstev ne le ohranili kot narod, marveč si ustanovili tudi svojo lastno kulturo, svoje lastno gospodarstvo, svojo lastno politiko, tako da stojimo danes, ko smo se združili, kot trdna, nerazdeljiva, na zunaj in znotraj izvršeno opredeljena in v bratski družini najbolje urejena slovenska enota, da govorimo Hrvati in Srbi o Sloveniji in Slovenici kot o svojem vzoru?

Odgovor na to vprašanje je za nas vse važen: Slovenci smo to, kar smo, zato, ker smo po ogromni večini ostali zvesti temeljnemu pravni in naravnemu načelu: Moli in delaj! Zato, ker smo ostali verni in ker doslej nismo imeli med seboj — saj ne v preveliki meri — paritskih slojev, ki bi živeli od žuljev drugih in korumpirali vedno širše kroge, marveč je vsak izmed nas že v zibelki sprejel zapoved dela in ji ostal zvest do smrti. Res je, imeli smo tudi mi parasite in ogromen del naših žuljev in znoja je šel za nje in njihovo obilje, toda to so bili tujci, to je bilo nemško plemstvo, nemški podjetniki. Kazen za njihove grehe ni padla na naš narod, to se pravi, njihova notranja gnjiloba, ki je posledica lenobe in vseh njihovih zlih hčera, se ni razširila na naš narod. Slovenci smo skozi vekove ostali kmetje in delavci — verni in delavni in zato dušno in telesno zdravi. Iz teh zdravih kmetijskih in delavskih vrst so potem izšli naši veliki možje, ki so nam priglali luč lastne kulture, nam utrlili pota lastnega gospodarstva, lastne politike. Slomšek, Mahnič, Krek — to so možje, ki so dali pečat slovenstvu kot celoti. Peščica novodobne svobodomiselnosti in inteligence, ki jo je

Milan Pribičević nedavno tako točno naslikal in ki je pravtaka pri nas kakor na Hrvaškem in Srbskem, tega pečata ne more izpremeniti.

Vera in delo sta bila torej tista čudotvorna moč, ki je skozi vse viharje sovražne zgodovine držala Slovence pokoncu in jih mlade in čile dovedla na prag nove dobe. Vest, pamet in izkušnja nam pravita, da ostane ta moč naš edini spasi tudi v bodočnosti. Zato mora cilj vsega našega prizadevanja biti ta, da se sedaj, ko tvorimo z brati Srbi in Hrvati eno skupno družino, uveljavi v Jugoslaviji načelo vere in dela na celi črti. Vse naše postave se morajo naslanjati na božji zakon, v naših šolah mora ostati Bog, a naš socialni red mora biti tak, da ne bo nihče živel na tuje žulje, da bomo delali vsi brez razločka in da bo delo vsakomur brez izjeme doneslo tako plačilo, da bo mogel živeti človeku vredno življenje. Delo za vse in za vse tudi blaginja, ki jo delo ustvarja.

Ako se nam posreči, uveljaviti v naši jugoslovanski domovini to načelo, potem se uresničijo nade, ki jih stavijo v nas naši jugoslovanski bratje in potem — edino-le potem — bo naša s krvjo in znojem prepojena Jugoslavija stala trdno in močno!

Brezupen položaj delavstva.

Iz Kroke in Kamne gorice.

V par dneh bo vse naše delavstvo brez dela, ker je zmanjkalo koksa in premoga. Med delavstvom hudo vre. Nad 300 delavcev z delavskimi družinami na cesti brez dela in zaslužka v teh hudih časih draginje, to je nekaj groznega. Skusili smo pet hudih let vojske in pomanjkanja, a smo potrpežljivi, ker smo vsaj nekaj zaslužili. A sedaj biti brez dela in zaslužka, to je pa že preveč. Zato ni čudno, da se je lotila vsega delavstva brez izjeme skrajna nezadovoljnost in obup. V obupu vlada strast in zmedenost. Tudi pri nas se je bati vseh posledic.

Vlada in vsi, ki ste poklicani za varstvo delavskega proletarijata, pomagajte takoj: če zamudite čas, bo prepozno. Prosili, opozarjali smo dovolj. Sedaj je mera naše potrpežljivosti prišla do vrha. Zato zadnji opomin: pomagajte! Posledice pripišite sebi!

V Krekovem duhu!

Krekov tabor v Komendi v nedeljo je sijajno uspel. Nad 5000 ljudi je prišlo na tabor počastiti spomin dr. Kreka. Na šoli, v katero je pohajal mali Janez Krek, so odkrili spominsko ploščo, na pokopališču pa nov spomenik pokojnemu Krekovemu očetu. Na taboru so govorili: posl. Šterc, dr. Cankar, dr. Stanonik in Jože Pirč. Dr. Cankar je podal temeljne misli našega ljudskega programa, ki je nanj dr. Krek naslanjal svoje delo. Govor poln silnih misli je napravil velik vtis. O kapitalizmu je povedal to-le:

»Janez Krek je sovražil kapital, ki se avtomatično kupi sam od sebe, in je s tem svojim sovraštvom čuvstvoval kakor ljudstvo, ki meni, da zakopani zaklad varuje hudič. Niti moralna, niti državni zakon

ne določuje nikjer, koliko sme človek imeti, da ne oškoduje svojega bližnjega, a ljudstvo ve, da ta meja obstoji in ne smatra bogatina za svojega. Tudi tega ne bo smelo ljudsko gibanje nikoli prezreti. S kupičenjem zasebnega bogastva in s tistimi, ki ga kupijo, ne sme ljudska stranka sklepati kompromisov. Bogatin v Ljudski stranki je abnormalna prikazen in dnevna skušnjava nas uči, da stalno v njej ostati ne more: proces izločitve se izvrši najkasneje v dveh rodovih. Komur se začne zlato čez mero množiti, kroži morda še vedno okrog tiste kulturne skupine, h kateri je prejel, dokler ni bil bogataš, pripadal, kakor kroži ugasli trabant okrog jedra planeta, od čigar telesa se je odtrgal. A njegov zarod že ne čuti več potrebe, da bi varoval družinske tradicije, in gre svojo pot. Bogataš v Ljudski stranki je ravno tako abnormalna prikazen, kakor je abnormalen pojav, če vidimo, da je v stranki kapitalističnega meščanstva mali kmet, ali pa veren katoličan, v socialni demokraciji, ki je kljub vsemu v svojem jedru čanes prav tako materijalistična, kakor je bila ob Marxovem času. Janez Krek ni sovražil ničesar tako kakor mamonizem, in če je hotel ne biti bogat, ni storil tega morda zavoljo kakšnih posebnosti svojega značaja, ampak iz notranje potrebe in iz prepričanja, ki se ga je navzel, živeč med preprostimi ljudmi.

Duh dr. Kreka, ki odseva v vsej svoji jasnosti iz teh besed, bo še dalje vodilno načelo naših organizacij. Krekov duh — duh krščanske ljubezni in pravice! Pojdi mo za njim!

Politične novice.

Radgona — nemška. Iz Pariza prihaja vest, da so mirovno pogodbo z Nemško Avstrijo v toliko spremenili, da mesto Radgona pripade Avstriji. Značilno je, da so Nemci in Italijani predlagali, naj se za Maribor sklene ljudsko glasovanje. Poročali so že, da je to sklenjeno. Sedaj se bodo morali zadovoljiti z Radgono, s plebiscitom pa ne bo nič. Ko bi vendar le Italijani, ki se tako potegujejo za plebiscite na naši severni meji, sprejeli tudi plebiscit na zapadu, pa bi jim verjel človek, da jim gre za pravico in ne za nasilje proti nam. Taka je ta »moderna« diplomacija.

To so demokrati! Kako težko se stari liberalizem uveljavlja v novo vlogo, ki ga udeležniki na štirih vozeh iz Komende časa primerro ime, priča tudi sušiški dnevnik »Primorske Novine«. Ta list v teh ne ravno vsakdanjih časih polni svoje predale s plesivimi pamfleti proti katoliški cerkvi, kakršne so priobčevali liberalni listi pred davnimi leti ob najslabših pasjih dneh. Obsebi se ume, da takemu listu ne more biti všeč politika Jugoslovanskega kluba, ki se noče vpreči v voz demokratičnih triumfatorjev. Da v svojem gnjevu ne ve povedati nič pametnega, marveč mlati okoli sebe s »slovensko-hrvatskimi jezuiti«, s klerikalci, ki hočejo sedeti na dveh stolih in narediti iz Jugoslavije fevd rimskega papeža, nas seveda ne iznenadja. Ravno tako se ne čudimo, da pada sušiški list iz demokratične vloge in piše, da je danes »politika močne roke« nujno potrebna in da se ta politika mora izvesti, pa naj bo to komu prav ali ne. Vse to nas ne iznenadja in ne razburja — že zato ne, ker vemo, da morajo mali delati tako, kakor delajo veliki. Beležimo to le kot nov donesek k fotografiji liberalizma v demokratičnem plašču.

Socialisti in reakcija. Minister Vitož Korač, predstavnik desničarskih socialistov, je povodom razprave v narodnem predstavništvu o vladni deklaraciji opravičeval koalicio socialistov z demokratično zajednico. Glavna misel Koračevega govora je bila, da so se on in njegovi tovariši odločili za to koalicio zaradi tega, ker bi v nasprotnem slučaju nastala opasnost, da elementi bolj desničarskih strank tvorijo koalicio z vlado. »Samouprava« odgovarja Koraču v daljšem članku in pravi med drugim: G. Korač je hotel brzde reči, da bi v slučaju neuspeha g. Davidoviča bila poverjena sestava vlade kak drugi skupini. Razen demokratične zajednice pa so po g. Koraču vse druge skupine desničarske. Da bi se torej ne stvarila kombinacija same desnice, so socialisti kot levičarji napram meščanskim strankam smatrali za boljše, da pomagajo meščanskim levičarjem ter je tako po g. Koraču novi kabinet nekaj kabinet, ki visi bolj na levo. Minister Korač pa pozablja, da demokratska zajednica ni nobena homogená skupina, zlasti z ozirom na elemente, iz katerih je sestavljena. Tako zvana demokratska zajednica je tudi povsem mlada tvorba, ki nima za seboj nobenih del, po katerih bi se mogla soditi in je zaupanje napram njej samo blanko zaupanje. Korač tudi pozablja, ko se govori o demokratski zajednici, da so v njej člani nekdanji naprednjaki, ki so bili desetletja v bivši kraljevini Srbiji stebri reakcionarnega režima dvojice poslednjih Obrenovičev, G. Korač sedi danes v vladi s Pavlom Marinkovičem, ki je danes mi-

nister prosvete kakor je bil v svatbenem ministrstvu kralja Aleksandra. — Nadalje piše »Samouprava«, da je sedanjí finančni minister dr. Voja Vejkovič bil v dobi reakcije kralja Aleksandra dolgo časa njegov osebni tajnik. List pa še pozablja, da se okrog Demokratske zajednice danes zbira vse, kar se trese za zlato tele, ki ga obubožano ljudstvo hoče razbiti. In socialisti danes rešujejo varuhe zlatega teleta.

Prisilno posojilo v Italiji. Kakor poroča »Corriere della Sera«, je ministrski svet sklenil razpis prisilnega posojila, ki naj bi donesl 20 milijard lir.

Švedska in sovjetska Rusija. Zborovanje zveze švedskih kovinarjev je sklenilo stopiti v zvezo s sovjetsko Rusijo. Švedski minister za zunanje posle je poslal zvezi sklep, v katerem izjavlja, da izzove vsak poizkus, predreti blokado in se zvezati z sovjetsko Rusijo, vojno z entento in je vsled tega brezupen.

Dnevne novice.

Trbovlje so ona postojanka, kjer se morajo naši tovariši vedno boriti za pravico svobodnega prepričanja. Mi, njih tovariši, jim stojimo vedno na strani. Dokazimo jim to tudi v nedeljo. Ljubljancem in Ljubljankam se zavedajo svoje dolžnosti, zato jih pa tudi ne bode manjkalo na Orlovskem taboru, da s tem dokažejo svojo ljubezen do bratov Orlov, ki se v krepki in pošteni zavesti tako lepo razvijajo v kljub temu, da njih tovariši, ki so nasprotnega mišljenja na vso moč delujejo na to, da bi uničili vse, kar je krščansko mislečega. Nasvidenje v Trbovljah!

Lopovski napad na Orlice. Iz Kamnika: Ko so se v nedeljo zvečer vračali kamniški društveniki, Orli, Orlice in družede le ženske, in sicer na eni strani Orlov, so jih doslej še ne popolnoma ugotovljeni lopovi napadli. Na enem vozu so se sedele le ženske, in sicer na eni strani Orlice, na drugi strani voza pa druge društvenice. Napad se je izvršil na Orlice. Lopovi je porabil debel les in z njim zamahnil po Orlicah. Precej težko je bila poškodovana na hrbtu in roki načelnica. Tudi nekatere druge so bile lahko zadete. Med tem je prvi voz Orlov obstal, ker je načelnik zapazil na strani človeka, ki se je delal pijanega. Ko je pogledal še enkrat nazaj, je videl, da so štirje stali tik ob cesti. Skočil je z voza, ker je zasluhl napad. Med tem pa so udarci že padli in napadalcji so zbežali in v temi ušli. Opravičen sum leti na gotove osebe. Značilno je, da so nekateri kamniški Sokoli že nekaj dni poprej pripovedovali, da bodo Orlice v nedeljo tepene. Ta čin vzbuja v Kamniku splošno ogorčenje pri vseh dostojnih ljudeh. Napadalcem in njihovim vitežkim zaplečnikom pa bodi povedano, da so svoji stvari s tem storili slabo uslugo. Je li to kultura, s katero se bahate? Le tako naprej, in naša stvar bo tem prej žela zmago.

Poziv vodstvu ljubljanskega tramvaja in upravi južne železnice. Z Vičarje Glinc se nam piše: Včasih sta bila naša kraja kmečki vasi. Zdaj pa tvorita v resnici dve pravi predmestji Ljubljane. Ko je dr. Krekovo »Delavsko stavbno društvo« zgradilo v Rožni dolini lepo število delavskih hiš, sta naša kraja pričela narasčati, in posebno delavci, toda tudi uradniki, so se pričeli naseljevati pri nas; dobili smo svojo faro. Naše mestu Ljubljani nepriklonjeno predmestje pa potrebuje boljših zvez z Ljubljano, kakor jih ima zdaj. Svoj čas se je veliko pisalo o tem, da se razširi ljubljanski tramvaj do prelaza južne železnice, toda ta reč je zaspala, kakor se nam zdi. Sedanjí ravnatelj ljubljanskega tramvaja, ki je energičen mož in domačin, bi storil svoji družbi v gmojnem oziru gotovo dobro reč, če razširi tramvaj k nam, kar je gotovo tehnično lažje izpeljivo, kakor razširjenje tramvaja v Šiško in Št. Vid, dasi je tudi tja potreben. Aktualna in nujna je pa tudi neka druga zadeva, ki tiče južne železnice, katere vlaki vozijo skozi naša kraja. Mi imamo do kolo dvora v Ljubljani zelo daleč. Južna železnica bi gotovo storila prav, če bi pri nas ustanovila postajališče osebnih vlakov. Ker je pri nas že tudi industrija precej razvita: imamo opekarne v bližini in nekaj drugih večjih delovrstb, bi čisto nič ne škodovala tudi prava-postaja.

Dr. Matija Murko v Zagrebu. V Zagrebu se mudi vseučiliški profesor dr. Matija Murko, ki je prišel v Zagreb v naučne svrhe.

K varaždinskim dogodkom. Iz Varaždina poročajo: »Svobodni Gradjanin« javlja, da je bilo 29. p. m. izpuščenih iz preiskovalnega zapora 44 aretirancev, ki so bili v preiskavi radi znanih dogodkov od 23. julija t. l. Izpuščeni so večinoma kmetje in to na izrecen ukaz kralja. Ostali obdolženci pridejo pred vojaško sodišče, pred katerim se vrši v kratkem glavna razprava.

Bralno društvo v Gornjemgradu ponovi v nedeljo, dne 7. t. m., ob 3. uri popoldne narodno igr »Veriga«. Čisti dobček se porabi za popravilo društvenega odra. K obilni udeležbi vabi odbor.

Gasilno društvo Zalog - Sp. Kašelj priredi v nedeljo 7. t. m. veselico na vrtu g. Ivana Straha v Sp. Kašlju, h kateri se vabijo bratska okoliška društva in prijatelji gasilstva.

Izprašani strojnik, izučen ključavničar, išče primerne službe kot strojnik, oziroma strojni mojster, pri večjem podjetju. Najrajši v mlinu ali oljarni. Vsa eventualna popravila ali povečanje izvršuje sam. Vstop lahko takoj. Ponudbe, prosimo, naj se pošljejo na Jugoslovansko Strojno Zvezo v Ljubljani.

Izgon tujcev iz Osjeka. Mestni zastop v Osjeku je sklenil, da v svrhu zmanjšanja stanovanjske bede izžene iz mesta vse tujce, ki nimajo nujnih opravil.

Ljubljanske novice.

Ij Medicinska fakulteta. Na medicinski fakulteti ljubljanskega vseučilišča so imenovani za profesorje docenta primarij dr. Botteri in dr. Šerko ter prosekotor dr. Plečnik.

Ij Dramatična šola Ljudskega odra. Priglasila za dramatično šolo Ljudskega odra se sprejemajo v tajništvo v Ljudskem domu (I. nadst.) do vstetega 6. t. m. (do sobote) od 6. do 8. ure zvečer. Ker se prične pouk že drugi teden, prosimo še enkrat vse one, ki nameravajo obiskovati to šolo, da se takoj prijavijo.

Ij Ljudski oder v Ljubljani. Danes (v torek) ob pol 8. uri zvečer se vrši seja širšega odbora Ljudskega odra. Vse gđne, odbornice in gg. odbornike prosimo točne in zanesljive udeležbe! Ob 8. uri zvečer skušnja za »Našo kri«.

Ij Glasbena Matica. Vpisovanje gojencev v konservatorij Glasbene Matice za vse glasbene instrumente, teoretične predmete, solopetje, v operno in dramatično šolo in vpisovanje gojencev v društveno glasbeno šolo se bo vršilo v dneh 9., 10., 11., 12., 13., 14. in 15. septembra v Glasbeni Matici.

Ij Vaja orkestralnega društva »Glasbene Matice« se vrši v sredo 3. t. m. ob 20. uri v dvorani filharmoničnega društva. Prosim vsi in točno! Sprejemajo se tudi novi v godalnih izvežbani člani; zlasti kontrabasista potrebuje društvo. Za odbor: Dr. Karlin.

Stekleničnica.

(Češki spisal Karel V. Rais; preložil Al. Benkovič.)

(Dalje.)

»Klanjam se, gospa županja, dober dan, gospod župan!«

Županovi so stali zunaj pred njima v polni slavi; gospa je imela glavo v sami tanci, dolgo zlato verižico čez celo oprsje in okrog vratu.

Oskrbnik in njegova žena sta se spogledala in gospa Gusta je hitela sprejet novi obisk.

Doktorjevi so z mnogimi pokloni izginili za zidom.

»Ali si videl?« se je hehetala gospa.

»Eee, kakor bi se bili zmenili.«

»Pa je vedno pravila, da sem ne pojde.«

Drobneta je kakor kakšna deklica; mož jo je komaj dohajal.

»Ali si videl kredenco?« je vprašala že na cesti.

»Videl, videl!«

»Krasen kos oprave, krasen! Čuj, doktor, sama pojdeva ponj — nihče ne sme vedeti za to — kaj ne?«

»A kam, misliš, da pojdeva?«

»Čeprav v Prago! A hitro, ti pravim, da je ne bom imela zadnja.«

»Hitro!« je pritrdil. »Zdaj sem pa že lačen.«

»Reci vendar kaj,« ga je zbudila v jezi, da se tudi on ne vnema. »Tudi tam si sedel kot štor in samo godel!«

»Saj si se ti dovolj naklepetala — to se jima mora zdeti smešno, olikana gospa je.«

Doktorici je zaigrala v obrazu vsaka mišica.

»Ali naj sedim kakor ti? Pa saj je škoda besedi, ti do smrti ne boš drugačen!«

Ako bi bil kdo ta razgovor doktorjevih gledal od daleč in ga ne slisal, bi bil mislil, da se zabavata kar najpristrčneje.

Gospa županja je pri oskrbnikovih sedeč na zoli koprneče nagibala glavo na stran in gledala silno sladko.

Župan je imel sicer levoico položeno na srce, kakor bi v njej držal tobačnico, a to je delal le iz navade — tobačnica je morala ostati doma. Tudi je večkrat zgani z desnico, kakor bi hotel po tobak, a je takoj spoznal zmoto ter si pogladil brado.

Ah, krasno kredenco imate, gospa oskrbnikova,« je vzklikala županja, sladko ozirajoč se na kredenco. »Kolikokrat sva že midva govorila, da jo tudi kupiva, a odlašava dan na dan. Prosim vas, na vse strani imamo tako daleč! Kar prvo, ki nam pride pod roke, nočeva kupiti — hočeva jo imeti naravnost iz Prage, a moj mož

Razne novice.

r Proti splošni stavki. V Nordhausentu so izjavili zaupniki nemške rudarske zveze, da je obžalovanja vredno, ker se je dala manjšina rudarjev v svojo škodo zapeljati od neodgovornih oseb k razglasitvi splošne stavke, ki se mora po človeškem preudarku končati le z oškodovanjem delavskih interesov. Zaupniki so rušilce organizacije ožigosali kot delavske izdajice in so zahtevali enotno organizacijo potom zveze.

r Rudarska konferenca. »Vorwärts« javlja, da se hočejo dati Nemci na nameravani mednarodni rudarski konferenci radi potovalnih težkoj zastopati, da pa žele premestitev konference v Nemčijo ali Nizozemsko. Belgijci pa odklanjajo sestanek z nemškimi zastopniki in zahtevajo konferenco zavezniških narodov. — Generalni ravnatelj Köngeters, zastopnik državne komisije za premog je izjavil napram zastopnikom berlinskega časopisa: Ako se rudarskim oblastim ne posreči, zvišati produkcije premoga, in ako železnici ne bo uspelo, zvišane množine premoga izvažati, pridemo kmalu v položaj, ki ga lahko smatramo za polom.

r Osrednji svet duševnih delavcev. Na Dunaju je bilo ustanovno zborovanje »Osrednjega sveta duševnih delavcev«, ki stremi po zboljšanju stanja duševnih delavcev, izključujoč vsako strankarsko politiko. Po sedanjih predlogih bo predsednik vsakokratni rektor dunajskega vseučilišča. Osrednjemu svetu pripada že 74 poklicnih organizacij.

r Organizacija javnih nameščencev v Jugoslaviji. V Zagrebu se vrši konferenca zastopnikov uradniških organizacij v Sloveniji, Dalmaciji, Bosni in Hrvatski; gre za osnutje centralne zveze javnih nameščencev v kraljestvu SHS in za važna stanovska vprašanja.

r Srbi v Ameriki se odpravljajo v domovino. Glasom poročil iz Amerike se pripravlja velik del tamkajšnjih srbskih izseljencev, da se vrnejo v staro domovino.

r Gospa Curie na varšavski univerzi. Soiznajditeljica radija gospa Curie v Parizu je imenovana za rednega profesorja radiologije na vseučilišču v Varšavi.

nima časa, vedno ima toliko uradnih skrbi.«

»Meni so jo poslali od doma,« je rekla gospa oskrbnikova.

»Kadar bova midva za našo Božičko kupovala bala, dobi tudi kredenco, toseve, stekleničnice ji zdaj pač ne bova kupoval« in gospa županja se je široko zasmejala.

»Za to je pa še čas,« je mimogrede omenil župan.

»Mož, prosim te, čas hiti! To je res, časa je še dosti, otrok ima šele šestnajst let — koliko pa je to? Hujše je pri Darbujanovih. Za trdno so mislili, da Beranek vzame Malko, a ta ima menda že davno svojo. Baj je samo čakal, da se bo lahko ženil. V nedeljo ga že ni bilo tu, nekam je odšel. Nerodno je to — gospa Darbujanova je že pripravljala prvo nadstropje, zdaj je pa drugače.« Gospa županja je sicer pomilovalno migala z glavo, iz njenih besed pa je vendar zvenel zbadljiv posmeh.

»Ali Malka bi rada? Saj je vendar samo učitelj!« je z veselim usmevom rekel oskrbnik.

»Pa še kako, pa še kako, gospod oskrbnik! To so samo tako govorili. Na videz so se kujali — pa saj vemo, kako je! Prosim vas, saj nimajo družega.«

»Koga pa so čakali?« je vprašal župan.

»Sam Bog ve, koga. Morda kakšnega doktorja ali pa inženirja. Taki ljudje pa lahko dobe drugačne, nego je Malka, če ji dajo tudi deset tisoč — ako bi jih mogli. Beranek je zdaj definitivno, imeli bi ga doma, lahko bi mu dali manj, in še to ne takoj. Stara bi lahko vladala naprej, mlada dva pa bi se pokorila.«

»To ste pa dobro povedali, Karel, vsa čast,« ga je pristrčno pohvalil župan in oskrbnika potrkal po rami.

»O, gospod oskrbnik že ve, kako je,« se je pokroviteljski nasmejala gospa županja. »Kdo drugi pa bi se jezil in jezik otrešal — človek sliši marsikaj, pa si misli svojo in molči.«

»Vi pa se smejete, prijatelj, in prav imate. A čujte, gospod oskrbnik, pridite vendar včasih med nas na tarok, gospa gotovo dovolj.«

»Ti ne misliš na drugega kot na tisti tarok!« se je šalivo namrgodila gospa županja. »Pa naj le gresta; midve, gospa oskrbnikova, pa se bodeva zabavali na svojo roko.« (Dalje.)

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.